

# Repovesitien geokätköilyreitti

Kesä 2018



# Repovesitien geokätköilyreitti

Repovesitien geokätköilyreitti johdattaa sinut Repoveden kansallispuiston huikeista maisemista Verlan maailmanperintökohteelle. Kätkösarjaan kuuluu yhteensä kymmenen aloittelevallekin etsijälle sopivaa geokätköä.

Puun vuosirenkaissa näkyy puun elämä ja historia kaikkine hyvine kasvuvuosineen sekä puun kohtaamat haastavammat ajat. Samalla vuosirenkaat muodostavat nykyisen puun rungon, joka kannattelee kukoistavaa latvusta. Repovesitie esittelee muutamia Repovesi-Verlan alueen vuosirenkaina toimivia historiallisia paikkoja aina miljardien vuosien takaa lähihistoriaan. Sarjan yhdeksästä kätköstä löydät vinkkinumerot, joiden avulla löydät Verlan maailmanperintöalueen tuntumassa sijaitsevan Repovesitien aarteen.

Reitin ehtii kiertämään päivässäkin, mutta hitaammin kiihuhtaen kiertämiseen kannattaa varata vähintään pari päivää. Reitin varrella on lukuisia kiinnostavia nähtävyyksiä, joiden parissa vierähtää helposti enemmänkin aikaa. Geokätköily on koko perheelle sopiva seikkailullinen ulkoiluharrastus, jossa etsitään maastoon piilotettuja rasioita satelliittipaikannuksen avulla. Geokätköilijät jakavat kokemuksiaan kansainvälisellä Geocaching.com-sivulla. Alkuun pääsee helposti älypuhelimien geokätköilysovelluksilla. Lisätietoja harrastuksesta ja ohjeet Gade-koodiavaimen muodostamiseksi: [geokatkot.fi](https://geokatkot.fi)

> <https://geokatkot.fi/repovesitien-geokatkoilyreitti/>

**Koordinaatit WGS84-muodossa.**



# Repoveden kansallispuisto - Repovesitie

**Sijainti: N 61° 09.646' E 026° 50.198'**

## 2000-luku

Tervetuloa Repoveden kansallispuistoon!

Repoveden kansallispuisto on perustettu vuonna 2003. Repoveden kansallispuisto on Kaakkois-Suomen suurin yhtenäinen rakentamaton metsä-, suo- ja järviolue. Alue on ollut pitkään metsätalouskäytössä ja vesiväylät ovat olleet tärkeitä uittoreittejä. 1910-luvulla Repoveden alue siirtyi Kymi-yhtiön haltuun. Kymi-yhtiöstä muodostunut UPM-Kymmene lahjoitti ison osan kansallispuiston maista valtiolle vuonna 2001 ja esitti samalla yksityisen Aarnikotkan metsän luonnonsuojelualueen perustamista omille maille.

Repoveden kansallispuistossa on poikkeuksellisen paljon kiinnostavia kohteita retkeilijöille. Repovedellä on riippusilta, näkötorni, kalliomaalauksia sekä lukuisia tulentekopaikkoja. Puiston uittohistoriasta muistuttaa Kuutinkanavan ennallistettu uittoränni. Repoveden peruseläimistöön kuuluvat muun muassa kaakkuri, ilves, hirvi, pöllöt ja erilaiset kanalinnut.

Kansallispuistosta löytyy reittejä moneen makuun. Täältä Lapinsalmelta alkava viiden kilometrin pituinen Ketunlenkki on reiteistä suosituin ja sopii hyvin aloittelevallekin retkeilijälle. Reitin varrella oleva lossiyhteys on pois käytöstä talvikaudella. Ketunlenkin varrella on Lapinsalmen riippusilta, Katajavuori sekä Ketunlossi. Matkan varrella on kolme tulentekopaikkaa.

Kätkö sijaitsee Repoveden kansallispuistossa noin viiden kilometrin pituisen Ketunlenkin varrella.

**> Lisätietoja kansallispuistosta: [luontoon.fi/repovesi](https://luontoon.fi/repovesi)**

# Katajavuori - Repovesitie

**Sijainti: N 61° 10.227' E 026° 50.225'**

## Kallioperän synty

Suomen kallioperä on Euroasian mantereen vanhimpia osia. Se on osa Fennoskandian kilpeä. Kalliot ovat muodostuneet 3-1,4 miljardia vuotta sitten. Vanhimmat Suomesta löydetty kivet ovat 3,1 miljardin vuoden ikäisiä. Vertailun vuoksi mainittakoon, että nykyihminen kehittyi nykyisen tiedon mukaan vasta noin 200000-250000 vuotta sitten.

Muodostumisen jälkeen kallioita ovat murjoneet ja muokanneet useat jääkaudet, jotka ovat tasoittaneet ja madaltaneet muotoja. Maanpinnan alapuolella kalliota kuitenkin riittää. Syvimmillään kallio jatkuu Keski-Suomessa 65 kilometrin syvyyteen. Repoveden kansallispuiston kalliit muodostuvat pääasiassa mikrolitiini-graniitista ja rapakivestä. Alueen kalliomuodot ovat poikkeuksellisen voimakaspiirteistä, ja täältä löytyy useita kymmenien metrien korkuisia jyrkänteitä ja luolamuodostumia. Jyrkänteet ovat Suomen suurimpia.

Katajavuoren laelle kiivetään jyrkkiä portaita pitkin, mutta kipuaminen palkitaan hienoilla maisemilla. Portaita kiivetessä voit ihaila suomalaista kallioperää Katajavuoren paikoin lähes pystysuoralla rinteellä. Kätkö sijaitsee Repoveden kansallispuistossa noin viiden kilometrin pituisen Ketunlenkin varrella. Reitin varrella oleva lossiyhteys on pois käytöstä talvikaudella.

**> Lisätietoja kansallispuistosta: [luontoon.fi/repovesi](https://luontoon.fi/repovesi)**



## Määkijä - Repovesitie

Sijainti: N 61° 09.442' E 026° 51.450'

### Esihistoriallinen aika

Repoveden alueella on ollut ihmisasutusta jo todella kauan. Muinaisesta asutuksesta kertovat mm. kalliomaalaukset, joita on löydetty Olhavanvuorelta. Myös varhaisesta viljelystä on löytynyt todisteita. Alueelta on löydetty ohran siitepölyä, joka on ajoitettu kivikauden loppuun noin 2200 eaa.

Määkijänniemestä on löydetty kivikautinen leiripaikka. Paikalla on todennäköisesti ollut väliaikainen pyyntileiri, sillä astioita tai työkalujen rakentamisesta kertovia kvartsi-iskoksia sieltä ei ole löydetty. Määkijän läheltä on löydetty myös historiallisen ajan hiilimiilun jäänteitä.

Nykyihmiselle Määkijäniemi tarjoaa hyvät retkeilymahdollisuudet. Niemestä löytyy hyvin varustettu tulentekopaikka järven rannalta sekä Metsähallituksen varauskota. Kätkö sijaitsee Repoveden kansallispuistossa noin viiden kilometrin pituisen Ketunlenkin varrella. Reitin varrella oleva lossiyhteys on pois käytöstä talvikaudella.

> Lisätietoja kansallispuistosta: [luontoon.fi/repovesi](https://luontoon.fi/repovesi)

## Ketunlossi - Repovesitie

Sijainti: N 61° 09.526' E 026° 50.764'

### Uittojen aika

Laajat kaupalliset uitot alkoivat Suomessa 1800-luvun puolivälin jälkeen. Puun uittaminen mahdollisti tehokkaamman puun käytön teollisuudessa. Uittaminen on edullinen tapa kuljettaa raakapuuta metsästä sahoille ja tehtaille. Suomen laajat vesistöt ovat muodostaneet laajan uittoverkoston.

Puut kaadettiin talven aikana ja niiden uitto alkoi keväällä lumien sulaessa, kun jokien ja purojen vesi oli korkeimmillaan. Monesti uitto vaati valmisteluita ja erilaisia rakenteita jokien varsille. Repoveden kansallispuiston alueella uittohistoriasta muistuttaa tukkien uittamista varten rakennettu Kuutinkanava.

Metsäautoteiden kehittyessä puun kuljettaminen autoilla on tullut kannattavammaksi ja uittamisen merkitys on vähentynyt. Joki- ja purouitto loppui 90-luvulla, mutta kuitenkin vielä tänäkin päivänä suurilla järvillä, kuten Saimaalla, kuljetetaan puuta uittamalla. Nykyaikaisessa uitossa puut sidotaan nipiiksi, joista muodostetaan vedessä suuri tukkilautta.

Kätkö sijaitsee Repoveden kansallispuistossa noin viiden kilometrin pituisen Ketunlenkin varrella. Reitin varrella oleva käsikäyttöinen vaijerilossi on pois käytöstä talvikaudella.

> Lisätietoja kansallispuistosta: [luontoon.fi/repovesi](https://luontoon.fi/repovesi)



# Hunckerinromput - Repovesitie

Sijainti: N 61° 04.844' E 026° 47.555'

## Jääkausi

Selänpään laaja suistoalue erottuu selvästi maisemasta. Selänpään suistoalue on osa Suomen läpi kulkevaa toista Salpausselkää. Salpausselät ovat syntyneet kohtiin, joissa jääkauden jäätikkö on sulaessaan jäänyt "hetkeksi" paikoilleen ilmaston taas viilennyttyä. Jäätikön vetäytymisen pysähtyttyä on paikalle alkanut kertymään enemmän jään kuljettamaa maa-ainesta.

Selänpään alueelle on laskenut suuri jäätikköjoki, joka on kasannut tänne suuret määrät maa-ainesta. Virran mukana on kulkenut suuria jäälohkareita, joista osa on jäänyt jumiin joen suistolle. Jäälohkareiden ympärille on kasaantunut lisää maa-ainesta ja lopulta jäälohkareiden kohdille on muodostunut suuria kuoppia. Näitä kuoppia kutsutaan suppakuopiksi, ja Selänpään alueelta niitä löytyy kahdesta rykelmästä. Täältä Hunckerinrompuilta ja lännempänä sijaitsevilta Halisenrompuilta.

Suomen luonnonsuojeluliitto on valinnut Selänpään alueen yhdeksi itsenäisyyden juhluvuoden sadasta luontohelmestä.

# Selänpään lentokenttä - Repovesitie

Sijainti: N 61° 03.684' E 026° 47.837'

## Sotavuodet

Lentokenttäalueella liikkuminen on kiellettyä. Kätkölle ajetaan sotilasalueen läpi, älä poikkea tieltä. Ilmailuyhdistyksen väki tietää kätköstä.

Selänpään lentokenttää alettiin suunnitella talvisodan aikana ja kenttä valmistui välirauhan aikana vuonna 1940. Kentän rakentamiseen osallistui 270 henkilöä ja 70 hevosta. Kentälle rakennettiin neljä kiitotietä sekä muun muassa majoitustiloja. Yksi alkuperäisistä majoitusparakeista on edelleen käytössä.

Lentokenttä on rakennettu jääkauden muovaaman Selänpään suistoalueen päälle. Ennen jatkosodan syttymistä kentälle siirrettiin hävittäjälentolaivue 24:n toinen lentue. Lentueen kalustona oli yhdysvaltalaisia Brewster-hävittäjiä, joilla saavutettiin merkittäviä ilmapoitoja. Jatkosodan jälkeen lentokenttä oli vähällä käytöllä 50-luvun lopulle asti, jolloin kentälle alkoi tulla yleisilmailutoimintaa. 1962 Kouvolan ilmailuyhdistys sai puolustusministeriöltä luvan purjelentotoimintaan kentällä.

Nykyään kentällä toimii Kouvolan seudun ilmailuyhdistys, joka on vuokrannut lentokenttäalueen puolustusministeriöltä. Selänpään kentällä on aktiivista purjelento- ja yleisilmailutoimintaa. Kenttä onkin yksi Suomen vilkkaimmista yleisilmailukentistä. Alkuperäisistä kiitoteistä on jäljellä kaksi.



# Verlan ilmataistelu - Repovesitie

Sijainti: N 61° 03.306' E 026° 38.515'

## Sotavuodet

Jatkosodan ensimmäinen ilmataistelu käytiin Verlan kylän päällä. 25.6.1941 kello 7.10 Selänpään lentokentälle sijoitettu hävittäjälentolaivue 24:n toinen lentue sai hälytyksen lähestyvistä 18 neuvostoliittolaisesta SB-2bis-pommikoneesta. Koneet olivat matkalla pommittamaan Heinolaa.

Selänpäältä nousseet Brewster-hävittäjät tavoittivat pommikoneet Verlan lähellä. Hävittäjät saivat pudotettua viisi pommikonetta. Paluumatkalla koneista pudotettiin vielä yksi. Alikersantti Heimo Lammen pudottama pommituslaivueen johtokone putosi Verlan Iso-Kamposeen Pitkäniemen päähän. Putoamispaikka näkyy kätköpaikalta. Koneen koko miehistö menehtyi koneen syöksyessä järveen. Koneen lentäjät haudattiin Pitkäniemen päähän. Haudatut lentäjät siirrettiin vuonna 2002 Uttiin venäläisten sotavankien hautausmaalle.

# Rajakivi 1743-1809 - Repovesitie

Sijainti: N 61° 02.568' E 026° 37.509'

## Ruotsin vallan aika 1250-1809

Tällä paikalla olet entisellä valtakunnan rajalla. Joen länsipuoli oli Ruotsi-Suomea ja itäpuoli Venäjän keisarikuntaa. Sillan pohjoispuolella on vieläkin nähtävissä Rajakivi, suuri rajalinjan merkinä ollut kivi, johon on myöhemmin kaiverrettu teksti RUOTSIVENÄJÄ 1743-1809.

Hattujen sota oli Ruotsi-Suomen ja Venäjän välillä vuosina 1741-1743 käyty sota. Sota päättyi Venäjän voittoon. Voiton seurauksena Venäjä miehitti Suomen vuosiksi 1742-1743. Miehitysaikaa kutsutaan pikkuvihaksi. Miehitys päättyi Turun rauhaan vuonna 1743, ja uusi rajalinja neuvoteltiin kulkeväksi Kymijoen läntisintä suuhaaraa seuraillen. Joen itäpuolella kulki aikoinaan venäläisten rajavartijoiden ratsupolku. Verlan kylässä säilynyt Lipun torppa on venäläisten rajavartijoiden rakennus 1700-luvun lopulta.

Rajalinjat piirrettiin uusiksi taas vuonna 1809 Suomen sodan päätteeksi. Venäjän keisarikunta oli miehittänyt Suomen ja osan Ruotsin Lapista. Suomen sota päättyi Haminan rauhaan ja Suomi liitettiin Venäjään Suomen suuriruhtinaskuntana.



# Verlan puuhiomo ja pahvitehdas - Repovesitie

**Alkupiste: N 61° 02.568' E 026° 37.509'**

**Kätkö: N 61° 03.JMG' E 026° 38.TQE'**

## Teollistumisen aika

Suomi teollistui voimakkaasti 1860-luvulta alkaen. Vanhojen maatalous- ja käsityöläisammattien rinnalle tuli kiihtyvää vauhtia uusia tehdastyöpaikkoja. Uusia tehtaita perustettiin paikkoihin, joissa oli saatavilla vesivoimaa.

Hugo Neuman perusti Verlankoskelle pienen puuhiomon vuonna 1872. Neumanin puuhiomo jäi lyhytikäiseksi sen palaessa vain pari vuotta perustamisen jälkeen. Omistaja palasi rautateiden palvelukseen. Vuonna 1882 itävaltalainen Gottlieb Kreidl, saksalainen Luis Hänel ja viipurilainen Wilhelm Dippell perustivat Verlaan puuhiomon ja sen yhteyteen pahvitehtaan. Tehtaan viereen rakennettiin Patruunan pytinki, komea tehtaan isännöitsijän asunto ja konttori. Tehtaan työntekijät asuivat tehtaan kasarmirakennuksissa ja omissa mökeissään joen kummallakin puolen. Tehtaassa valmistettiin puupahvia, jota käytettiin mm. kirjojen kansissa, koteloissa ja laatikoissa. Hyvälaatuisella pahvilla oli kysyntää, ja tehtaan tuotteita vietiin useisiin maihin aina Amerikkaankin asti.

Tehtaan kuivaamo tuhoutui tulipalossa 1892. Uusi kuivaamo päätettiin muurata paloturvallisemmin punatiilestä. Rakennukset suunnitteli Wilhelm Dippelin veli, arkkitehti Eduard Dippell, joka tunnetaan mm. Viipurin tuomiokirkon suunnittelusta.

Kissakoski Oy osti Verlan puuhiomon ja pahvitehtaan vuonna 1920. Kaksi vuotta myöhemmin tehdas päättyi Kymin osakeyhtiön omistukseen sen ostettua Kissakosken. Uusi omistaja ei tehnyt tehtaaseen suuria investointeja. Työtavat sekä tuotantomäärät pysyivät lähes entisenlaisina. 60-luvulle tultaessa tehdas oli jäänyt vanhanaikaiseksi ja tuotantomääriltään nykyaikaisista tehtaista jälkeen. Tehtaan alkuperäisen kaltaisena säilyneen ympäristön ja laitteiden arvo ymmärrettiin jo tuolloin, ja tehdas päätettiin museoida sellaisenaan.

Verlan pahvitehtaan tuotanto päättyi 18.7.1964. Verlan tehdasmuseo avattiin vuonna 1972, sata vuotta ensimmäisen puuhiomon perustamisen jälkeen. Vuonna 1996 Verlan tehdasmuseo hyväksyttiin UNESCO:n maailmanperintöluetteloon neljäntenä suomalaisena kohteena.

Verlan tehdasmuseo on avoinna kävijöille toukokuun alusta syyskuun loppuun. Tehtaan historiaan pääsee tutustumaan noin tunnin kestäväällä opastetulla kierroksella.

Multikätkö. Löydät alkupisteeltä Verlan tehtaan tiilisen kuivaamorakennuksen. Rakennuksen seinässä on vuosiluku. Muodosta vuosiluvun numeroista Gade-koodiavain ja sijoita kirjaimia vastaavat numerot koordinaattipohjaan.

## Repovesitien aarre

**Kätkö: N 61° 03.HLG' E 026° 38.VKF'**

Kierrettyäsi kaikki yhdeksän Repovesitien kätköä saat vinkkinumerot, joiden avulla löydät Repovesitien aarteen. Aarre sijaitsee Verlan maailmanperintökohteen tuntumassa kauniin luontopolun varrella.

Mysterikätkö. Kun olet saanut kerättyä vinkit sarjan muista kätköistä, voit muodostaa numeroista Gade-koodiavaimen ja sijoittaa kirjaimia vastaavat numerot koordinaattipohjaan.





Muista myös muut VisitKouvolan kärkikohteet Arboretum Mustila ([mustila.fi](http://mustila.fi)),  
Maailmanperintökohde Verla ([verla.fi](http://verla.fi)) ja Tykkimäen huvipuisto ([tykkimaki.fi](http://tykkimaki.fi)).



Euroopan maaseudun  
kehittämisen maatalousrahasto:  
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

**visitKouvola®.fi**

[matkailu@kinno.fi](mailto:matkailu@kinno.fi)

p. 020 615 5295

